

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii w klasie 4 w SP w Mnikowie

Opracowane w oparciu o program nauczania historii „Wczoraj i dziś”- uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń; – rozróżnia przeszłość od współczesności; – potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy. – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: ojczyzna, patriotyzm; – podaje przykłady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: archeologia, źródła historyczne; – rozróżnia pracę historyków i archeologów; – potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych; – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych. – poprawnie posługuje się terminem tradycja; – podaje przykłady regionalnych tradycji. – poprawnie posługuje się terminem region; – wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów. – poprawnie posługuje się terminem „mała ojczyzna”; – tworzy przewodnik po własnej miejscowości. – poprawnie posługuje się terminem Polonia; – podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków. – wyjaśnia okoliczności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych. – wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu. – omawia genezę polskich symboli narodowych; – tworzy przewodnik po własnym regionie.

<p>pamiętek rodzinnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem symbole narodowe; – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice. – przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych: tysiąclecie, wiek; – umieszcza daty na osi czasu. – przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery. – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: mapa, plan; – dostrzega różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: ród, drzewo genealogiczne; – przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny; – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych. – poprawnie posługuje się terminem naród; – przedstawia polskie symbole narodowe; – przedstawia najważniejsze święta państwowe; – wskazuje na mapie stolicę państwa. – poprawnie posługuje się terminami: chronologia, okres p.n.e. i n.e – zamienia cyfry arabskie na rzymskie; 	<p>miasta;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych. – poprawnie posługuje się terminami: era, epoka historyczna; – podaje cezury czasowe epok historycznych. – określa początek i koniec wieku; – poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu. – wyjaśnia, czym jest kartografia; – przygotowuje proste plany miejscowe. – poprawnie posługuje się terminami: Słowianie, 	<p>ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery;</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu. – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er. – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną. – przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego; – wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka; – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu. – zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018; 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne epoki historyczne. – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych. – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej. – wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich; – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego. – ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego. – podaje przykłady współczesnych zakonów chrześcijańskich. – porównuje politykę prowadzoną przez
--	--	---	--	--

<p>mapą a planem.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: plemię, dynastia;</p> <p>– wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: cesarz, koronacja, wojowie;</p> <p>– wie, kto był pierwszym królem Polski.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: duchowieństwo, zakon, mnich, klasztor;</p> <p>– opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu.</p>	<p>– porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.</p> <p>– poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e;</p> <p>– oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: legenda, symbol;</p> <p>– objaśnia symbole legendy mapy;</p> <p>– odczytuje z mapy podstawowe informacje.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem Piastowie;</p> <p>– wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”.</p>	<p>poganin;</p> <p>– zna wydarzenia związane z data 966.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: biskupstwo, arcybiskupstwo;</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego.</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich.</p> <p>– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego;</p> <p>– wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej;</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za</p>	<p>– wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego;</p> <p>– wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: reguła zakonna, skryptorium;</p> <p>– charakteryzuje wkład duchowieństwa w średnio-wieczną kulturę.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem uczta u Wierzyńka;</p> <p>– opisuje zjazd monarchów w Krakowie.</p> <p>– podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie.</p> <p>– opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii</p>	<p>Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.</p> <p>– przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem Andegawenowie;</p> <p>– omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.</p> <p>– przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego.</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.</p> <p>– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.</p> <p>– wymienia skutki wojen</p>
--	---	--	---	--

<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: uniwersytet, żak;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: rycerz, fosa, kopia, zamek;</p> <p>– opisuje wygląd średnio-wiecznego rycerza i zamku.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem Jagiellonowie;</p> <p>– charakteryzuje postać Jadwigi i Władysława Jagiełły.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem astronomia;</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: relikwie, gród, drużyna;</p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025;</p> <p>– charakteryzuje misję św. Wojciecha.</p> <p>– podaje przykłady średniowiecznych zakonów;</p> <p>– opisuje życie wewnątrz klasztoru.</p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370;</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: pasowanie, paż, giermek;</p> <p>– wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać</p>	<p>panowania Kazimierza Wielkiego.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta;</p> <p>– charakteryzuje kodeks rycerski.</p> <p>– przedstawia okoliczności zawiazania unii polsko-litewskiej;</p> <p>– wymienia postanowienia unii w Krewie.</p> <p>– przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim;</p> <p>– opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem.</p> <p>– wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób;</p> <p>– przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem</p>	<p>Piastów.</p> <p>– charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: teoria heliocentryczna;</p> <p>– przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika;</p> <p>– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: husaria, wielki wezyr;</p> <p>– przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry;</p> <p>– przedstawia przebieg</p>	<p>Rzeczypospolitej w XVII w.</p> <p>– wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.</p> <p>– wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki;</p> <p>– wskazuje na mapie rozbiory Polski;</p> <p>– wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;</p> <p>– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte;</p> <p>– wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego.</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.</p> <p>– opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.</p>
--	---	---	--	--

<p>– wie, kim był Mikołaj Kopernik.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: szlachta;</p> <p>– zna królów Polski: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem potop szwedzki;</p> <p>– wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska, kadet.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: zaborcy, powstanie;</p> <p>– wymienia państwa, które dokonały rozbiorów;</p>	<p>rycerzem.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem unia;</p> <p>– zna wydarzenia związane z datą 1385;</p> <p>– wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego.</p> <p>– zna wydarzenia związane z datą 1410;</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: kanclerz, hetman;</p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.</p>	<p>Kopernika.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem złoty wiek;</p> <p>– charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa;</p> <p>– wskazuje na mapie Zamość.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska;</p> <p>– opisuje wygląd i uzbrojenie husarii;</p> <p>– zna postać Jana III Sobieskiego</p> <p>– wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane</p>	<p>odsieczy wiedeńskiej.</p> <p>– przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania;</p> <p>– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;</p> <p>– wie, kiedy Mazurek Dąbrowskiego został polskim hymnem narodowym;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: wojna partyzancka;</p> <p>– opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego.</p>	<p>– opisuje przebieg walk o granice II Rzeczypospolitej.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem „cud nad Wisłą”;</p> <p>– charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą”.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: minister, eksport, import.</p> <p>– przedstawia przebieg powstania warszawskiego.</p> <p>– wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: konklawe, kardynał, pontyfikat;</p> <p>– wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia;</p> <p>– charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II.</p>
---	---	--	---	--

<p>– przedstawia cel powstania kościuszkowskiego.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem hymn państwowy;</p> <p>– zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego;</p> <p>– zna słowa hymnu Polski.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: zabór rosyjski, Syberia;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: tajne nauczanie, laureat;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji.</p>	<p>– wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej;</p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem mecenas;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest wspólnie obchodzony 14 października.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: konstytucja, kosynierzy;</p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem emigracja;</p> <p>– przedstawia sytuację narodu polskiego po III</p>	<p>„wiekiem rozumu”.</p> <p>– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;</p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki.</p> <p>– opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego.</p> <p>– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem działalność konspiracyjna;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.</p> <p>– przedstawia dokonania M.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający;</p> <p>– wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem orłęta lwowskie;</p> <p>– wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918- 1921 r.</p> <p>– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką.</p> <p>– charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: Związek Sowiecki, powstanie</p>	<p>– wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.</p>
--	--	---	--	---

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: I wojna światowa, II Rzeczpospolita;</p> <p>– wskazuje na mapie obszar II RP;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym.</p> <p>– zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.;</p> <p>– odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej;</p> <p>– wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej.</p> <p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie;</p> <p>– wskazuje na mapie Polski Gdynię.</p>	<p>rozbiore;</p> <p>– zna wydarzenia związane z datą: 1797;</p> <p>– charakteryzuje postaci gen. Jana Hen-ryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: branka, dyktator;</p> <p>– charakteryzuje postać Romualda Traugutta;</p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864.</p> <p>– charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie;</p> <p>– wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: front,</p>	<p>Skłodowskiej-Curie</p> <p>i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla .</p> <p>– przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej;</p> <p>– wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego.</p> <p>– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej.</p> <p>– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.</p> <p>– wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie;</p>	<p>warszawskie;</p> <p>– charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.</p> <p>– charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny.</p> <p>– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: Niech zstąpi Duch Twój</p> <p>i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!;</p> <p>– wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego.</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: stan wojenny, Okrągły Stół;</p> <p>– wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego;</p> <p>– wyjaśnia skutki rozmów</p>	
---	---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminem: okupacja; – zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r.; – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją. – przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminem: „żołnierze niezłomni”; – opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej. – przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminem: papież – wie, kim był Karol Wojtyła; – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła. – przy pomocy nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> komunizm, bolszewicy; – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego. – wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”. – poprawnie postępuje się terminami: Armia Krajowa, Szare Szeregi; – zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego. – poprawnie postępuje się terminem: „żołnierze niezłomni”; – rozwija skrót PRL; – poprawnie postępuje się terminami: papież, teologia, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem. – wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich. – charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan. – zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; 	<p>Okrągłego Stołu.</p>	
--	---	--	-------------------------	--

<p>poprawnie posługuje się terminami: demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy;</p> <p>– wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent.</p>	<p>pielgrzymka;</p> <p>– wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II.</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych;</p> <p>– opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”.</p>	<p>– zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz.</p>		
--	---	---	--	--

Małgorzata Kołodziejczyk